

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

PRÁVNÍ ÚPRAVA EVIDENCE TRŽEB VE VYBRANÝCH ZEMÍCH EU

Ing. Daša Smetanková, Ph.D.

Ing. Josef Palán

září 2015

srovnávací studie č. 2.099

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

Obsah

Úvod	2
Návrh zákona o evidenci tržeb v České republice	3
Belgie	4
Chorvatsko	5
Litva	7
Maďarsko	8
Polsko	9
Rakousko	10
Rumunsko	11
Slovensko	12
Slovinsko	14
Švédsko	15
Zdroje:	17

Úvod

Základní povinností fyzických a právnických osob (podnikatelů) ve všech evropských zemích je vést účetnictví a uchovávat finanční záznamy z důvodu daňové povinnosti. Pokud jde o problematiku evidence tržeb elektronickou formou, lze tím rozumět jak offline systémy (např. registrační pokladny), tak i novější online systémy (které online komunikují s finanční správou).

Většina států EU nemá zavedenou povinnost evidence tržeb formou registračních pokladen nebo jiných systémů. Přesto však lze identifikovat, že v rámci EU existuje několik modelů, i když většina zemí zavádí nebo zavedla povinnost pouze offline evidence, případně hybridní model. Jako důvod pro zavedení povinnosti evidence tržeb elektronickou formou se uvádí spravedlivější konkurenční prostředí, lepší výběr daní a boj s daňovými úniky. Registrační pokladny nebo jiné systémy evidence tržeb jsou sice běžně využívány ve všech zemích EU, v řadě států je to však na dobrovolné bázi.

Návrh zákona o evidenci tržeb v České republice

V současnosti je v Poslanecké sněmovně ČR předložen vládní návrh zákona o evidenci tržeb,¹ který pro poplatníky daně z příjmu fyzických a právnických osob zavádí povinnost elektronické evidence tržeb (EET). EET se týká jak tržeb v hotovosti, tak bezhotovostních převodů (bankovní karty), plateb šekem, směnkou a jiných obdobných forem tržeb. Důvodová zpráva uvádí jako cíl návrhu zákona omezení šedé ekonomiky, narovnání tržního prostředí a efektivnější výběr daní, jež by se měl dle odhadů zvýšit o 12,5 mld. Kč ročně.²

Navrhovaný systém elektronické evidence tržeb je inspirován chorvatským modelem tzv. fiskalizace³, která využívá online technologii. Není tak potřeba disponovat registrační pokladnou, pouze elektronickým zařízením (registrační pokladna, mobilní telefon, tablet ad.). Tržby jsou daňovou správou evidovány v reálném čase. Systém EET je postaven na pilířích: online elektronický přenos záznamů tržeb na finanční správu; online přístup správce daně; dobrovolné zapojení veřejnosti do kontroly (možnost ověření zaevidování účtenky v systému Finanční správy); otevřené hardware a software řešení. Systém EET by měl umožnit také případné následné analýzy dat, tudíž efektivnější kontrolu, dohled a výběr daní (dostatečné data k dodatečnému doměření).

Daňový poplatník, jež zavádí systém EET, požádá daňovou správu o autentizační údaje (přihlašovací údaje na portál správce daně) a následně prostřednictvím přihlášení se na portál získá certifikát pro evidenci tržeb (§ 13-15), který slouží k autentizaci datových správ. Při uskutečňování každé tržby je poplatník povinen „a) zaslat datovou zprávou údaje o této tržbě správci daně a b) vystavit účtenku“ zákazníkovi (§ 18). Každá platba bude okamžitě verifikována daňovou správou. Údajem o evidované tržbě, který se musí zaslat datovou zprávou, je: DIČ poplatníka, označení provozovny a pokladního zařízení, pořadové číslo účtenky, datum a čas přijetí tržby nebo vystavení účtenky, celková částka tržby, bezpečnostní a podpisový kód daňového poplatníka a informace, v jakém režimu je tržba evidovaná (§ 19). V případě výpadku systému z důvodu přerušení spojení existuje v návrhu zákona možnost na poslání dat *ex post* do 48 hodin (§ 22).

Tržby z prodeje zboží a služeb na palubě dopravních prostředků bude možné evidovat v tzv. zjednodušeném režimu. Stejným způsobem budou moci podnikatelé evidovat tržby, „jejichž evidování běžným způsobem by znemožnilo nebo zásadně ztížilo plynulý a hospodárny výkon činnosti, ze které tyto tržby plynou. Tyto tržby stanoví nařízením vláda“ (§ 10).⁴

Správce daně může také na žádost podnikatele vydat povolení k evidenci tržeb ve zjednodušeném režimu, a to na základě jeho žádosti, pokud by „evidování dané tržby běžným

¹ Sněmovní tisk č. 513, Vládní návrh zákona o evidenci tržeb, dostupné na <http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=7&t=513>

² Důvodová zpráva, Vládní návrh zákona o evidenci tržeb, dostupné na <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=513&CT1=0>

³ K chorvatskému modelu fiskalizace viz níže část Chorvatsko

⁴ K otázce ústavních náležitostí prováděcí normotvorby (v jakém rozsahu může zákonodárce zmocnit exekutivu k přijetí prováděcího předpisu) viz práce PI: Syllová, J., Ústavní náležitosti prováděcí normotvorby (judikatura a doktrína), srpen 2015, č. 2732.

způsobem znemožnilo nebo zásadně ztížilo plynulý a hospodárny výkon činnosti“ (§ 11). Při zjednodušeném režimu je poplatník povinen údaje o evidovaných tržbách zaslat na daňovou správu nejpozději do 5 dnů od jejich uskutečnění (§ 23). Účtenka bude muset obsahovat fiskální identifikační kód, DIČ, označení provozovny a pokladního zařízení, pořadové číslo, datum a čas, celkovou částku tržby, bezpečnostní kód poplatníka a údaj o režimu evidence tržby (§ 20).

Počáteční náklady na zavedení systému jsou odhadovány ve výši 370 mil Kč (IT systém, hardware, software, infrastruktura, modul pro účtenkovou loterii) a provozní náklady (údržba systému, provoz service desk, standardní provozně technické náklady ad.) ročně na 170 mil Kč. Další náklady na provoz systému jsou projektovány ve výši 70 mil. Kč ročně a počáteční náklady na PR ve výši 60 mil. Kč. Další pravděpodobně vzniknou na administrativu a v souvislosti s vytvořením datového úložiště.⁵

Zvýšené náklady by se měly také týkat také podnikatelů, a to jak na pořízení odpovídajícího technického zařízení, tak také na datové připojení. Důvodové zpráva uvádí náklady na pořízení pokladního zařízení pro nejmenší podnikatele od 5 000 Kč, pro středně velké od 9 000 Kč. Zároveň by měla existovat také možnost komplexního řešení a pronajmutí zařízení spolu s datovým připojením od cca 500 Kč měsíčně.⁶

Systém má být zaváděn ve třech fázích (§ 37 – dočasně vyloučené tržby). První se týká stravovacích a ubytovacích služeb, druhá maloobchodu a velkoobchodu a třetí všech ostatních. Pokuta za nedodržení povinnosti evidence tržeb je stanovena do výše 500 tisíc Kč (§ 29). V případě zvlášť závažného porušení povinnosti evidence tržeb může příslušný orgán nařídit okamžité uzavření provozovny nebo pozastavení výkonu činnosti (§ 31). Působnost k prověřování plnění povinnosti mají orgány Finanční správy ČR (správce daně) a Celní správy ČR (§ 2).

Belgie⁷

V Belgii je v současnosti implementován systém elektronických registračních pokladen (*registered cash register systém/geregistreerd kassasysteem/système de caisse enregistreuse, SCE*) pro evidenci tržeb v sektoru pohostinství. Evidence tržeb je povinností pro podnikatele, kteří pravidelně provozují stravovací služby (více než 10 % obratu podnikatele plyne z poskytování stravovacích služeb). Provozovatelé restaurací tak mají od 1. ledna 2015 povinnost vydávat svým zákazníkům účtenku z registrační pokladny.

Zavádění systému elektronických registračních pokladem vychází z dohody, kterou v roce 2009 dojednala vláda s představiteli sektoru stravovacích služeb. Podle této dohody byla v roce 2010 snížena sazba DPH pro stravovací a restaurační služby z 21 % na 12 %.

⁵ Důvodová zpráva, Vládní návrh zákona o evidenci tržeb, dostupné na <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=513&CT1=0>

⁶ Důvodová zpráva, Vládní návrh zákona o evidenci tržeb, dostupné na <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=513&CT1=0>

⁷ House of Representatives and Senate, Federal Parliament of Belgium, Informace poskytnuté v rámci Evropského centra pro parlamentní výzkum a dokumentaci

Výměnou za toto a další podpůrná opatření v období krize, přislíbili podnikatelé zapojení se do systému elektronické evidence tržeb, jehož implementace byla plánována na rok 2013. V důsledku pádu vlády byla odložena na roky 2014 (dobrovolně) a 2015 (povinně).⁸

Jedná se však pouze o offline evidenci tržeb. Systém certifikace registračních pokladní je upraven zákonem o certifikaci registrovaných pokladních systémů v gastronomii z roku 2013⁹. Technické požadavky na pokladní systémy a fiskální datové jednotky jsou upraveny Královským dekretem implementujícím metody certifikace registrovaných pokladních systémů v pohostinství.¹⁰ Královský dekret o opatřeních k zajištění úhrady DPH¹¹ zase stanovil, které daňové subjekty ze sektoru pohostinství jsou povinny evidovat své tržby pomocí registrovaného pokladního systému. Královský dekret, který definuje registrované pokladní systémy¹², stanovil podmínky, které musí tyto systémy registračních pokladen splňovat.

Belgický systém certifikovaných registračních pokladen se skládá ze tří částí: registrační pokladna; fiskální datová jednotka (*Fiscal Data Module, FDM*), která slouží k uchovávání dat, přičemž není možné do ní vstoupit a data jakkoliv modifikovat; a čipová osobní karta (*VAT signing card*), kterou podnikatel obdrží po registraci na daňovém úřadu a pomocí níž je následně identifikován. Systém je aktivován po vložení karty do jednotky FDM.¹³

Chorvatsko

V Chorvatsku byl systém on-line evidence tržeb v centrálním úložišti daňové správy, tzv. „fiskalizace“, postupně zaveden zákonem o fiskalizaci hotovostních transakcí (*Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom*)¹⁴ v průběhu roku 2013. Cílem tohoto zákona je snížit daňové úniky daně z příjmů a daně z přidané hodnoty, vytvořit podmínky pro dohled nad hotovostními platbami (vystavování dokladu při prodeji zboží a poskytování služeb za hotovostní platby) a obecně získat více obchodních informací o prodeji zboží a poskytování služeb. Hlavním důvodem zavedení fiskalizace bylo zvýšit inkaso daně z příjmů a daně z přidané hodnoty, neboť plátcí daně, kteří provozovali zejména pohostinství (restaurace, bary), maloobchodní prodejny a poskytovali služby (např.: opravárenství, kadeřnictví), vykazovali až do roku 2012 trvale nízké tržby a zdanitelná plnění.

⁸ <http://www.systemedecaisseenregistreuse.be/entrepreneur/raison-detre/origine-de-la-mesure>

⁹ The Law of 30 July 2013 on the certification of registered cash register systems in the catering industry (Belgian Official Journal of 28 August 2013)

¹⁰ The Royal Decree of 1 October 2013 on implementing methods for the certification of registered cash register systems in the catering industry (Belgian Official Journal of 8 October 2013, 3rd edition)

¹¹ The Royal Decree No. 1 of 29 December 1992 on measures aimed at ensuring the payment of value added tax

¹² The Royal Decree of 30 December 2009 which defines a registered cash register system in the catering industry and the conditions which it must fulfil (Belgian Official Journal of 31 December 2009, 3rd edition)

¹³ Service Public Fédéral Finances, Le système de caisse enregistreuse (SCE) dans l'horeca, dostupné na: http://www.systemedecaisseenregistreuse.be/sites/5076/files/public/gks_entrepreneurs_hotel-rest-catering_fr_light.pdf

¹⁴ Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom, Narodne novine br.: 133, v chorvátštině dostupné na <http://www.zakon.hr/z/548/Zakon-o-fiskalizaciji-u-prometu-gotovinom>

Princip fiskalizace spočívá v tom, že prodejce zboží nebo poskytovatel služeb při každé platbě v hotovosti, platební kartou nebo šekem vystaví elektronickou účtenku, která obsahuje unikátní bezpečnostní kód vytvořený daňovým subjektem. Tuto elektronickou účtenku bezprostředně odešle prostřednictvím internetu do úložiště daňové správy, která tuto doručenou účtenku doplní o svůj vlastní – potvrzovací – kód a odešle zpět. Poté prodejce zboží nebo poskytovatel služeb účtenku vytiskne a bezprostředně předá kupujícímu. V případě výpadku spojení vydá prodejce zboží nebo poskytovatel služeb účtenku pouze se svým kódem, potvrzovací kód účtenka neobsahuje. Vydané účtenky bez potvrzovacího kódu daňové správy se zašlou do úložiště až po opětovném navázání spojení.

Projekt fiskalizace je vázán na součinnost s veřejností, ministerstvo financí umožňuje na webových stránkách kontrolu správnosti účtenky a zavedlo i tzv. „účtenkovou loterii“, která motivuje občany k vyžadování účtenek o transakci.

Zákon o fiskalizaci hotovostních transakcí se vztahuje na:

- fyzické osoby, které jsou povinny platit daň z příjmu ze samostatné výdělečné činnosti;
- právnické a fyzické osoby, které jsou povinny platit daň ze zisku;
- osoby, které vykonávají činnosti, pro které je stanovena podle zvláštních právních předpisů povinnost vydat doklad o úhradě v hotovosti za dodání zboží nebo poskytnutí služby;
- osoby, pro které se daň z příjmů stanoví paušální sazbou. Tyto osoby se považují za malý fiskalizační subjekt a mají stanovené výjimky z uvedeného zákona.

Fiskalizační proces proběhl v roce 2013 ve třech etapách. Podobně jako v českém návrhu se v první etapě do systému zapojily podnikatelé poskytující stravovací a ubytovací služby. Druhá se týkala maloobchodu a volných profesí (OSVČ). Ve třetí etapě se pak zapojily ostatní subjekty.

Veškeré náklady na zavedení systému hradí subjekt, který pořizuje fiskální pokladnu. Na jejich pořízení neexistují žádné státní dotace. Náklady tvoří nákup fiskální pokladny, nákup certifikátu od certifikačního subjektu (FINA), nákup nebo úprava softwaru podle fiskalizačních norem, náklady související s připojením k internetu, měsíční náklady na připojení k internetu a náklady na údržbu.

Každý vytištěný doklad z fiskální pokladny musí kromě údajů stanovených zvláštními předpisy obsahovat následující údaje: čas, kdy byl doklad vydán (hodina a minuta), jméno (název) provozovatele fiskální pokladny, identifikační číslo pokladníka, druh platebního prostředku (peníze, karty, šeky, peněžní poukázky), bezpečnostní kód emitenta a unikátní kód JIR potvrzující, že platba byla zaregistrována v systému daňového úřadu. Každý doklad je před vytištěním odeslán online daňovému úřadu k registraci a k přidělení unikátního kódu JIR, po obdržení tohoto kódu fiskální pokladna vytiskne doklad. Časová prodleva mezi odesláním transakce daňovému úřadu a vytištěním dokladu o uhrazení se v roce 2013 pohybovala v intervalu 0,307 vteřiny.

Každý plátcé daně, na kterého se vztahuje zákon o fiskalizaci hotovostních transakcí, musí mít v obchodním prostoru, ve kterém je fiskální pokladna, na viditelném místě vyvěšeno oznámení o povinnosti vydat kupujícímu (zákazníkovi) doklad o platbě a o povinnosti kupujícího mít tento doklad u sebe po dobu pobytu v obchodním prostoru. Zákon zmocňuje úředníky daňové správy, vykonávající kontrolu nad dodržováním zákona o fiskalizaci hotovostních transakcí, požádat kupujícího před opuštěním obchodního prostoru o předložení dokladu k ověření. V případě, že kupující nebude moci předložit doklad ke kontrole, tak mu může být udělena pokuta v rozsahu 200 až 2000 HRK.

Kontrolu dodržování zákona o fiskalizaci hotovostních transakcí provádí ministerstvo financí a daňová správa. Při porušení zákona může být udělena pokuta v rozsahu 5 až 500 tis. HRK. Pověření úředníci daňové správy provedli v roce 2013 více než 35 tis. kontrol. U 17 % kontrol byly zjištěny nesrovnalosti, bylo přijato přes 1000 rozhodnutí o pozastavení činnosti a uděleny pokuty v celkové výši 11 mil. HRK. Mezi nejčastějšími pochybeními, se kterými se inspektoři setkali, bylo nevydání dokladu o provedené platbě, uvádění nesprávné sazby daně z přidané hodnoty a přebytek reálné hotovosti ve fiskální pokladně. Další druh kontroly, který bude provádět daňová správa, bude spočívat v porovnávání údajů získaných z daňových přiznání a fiskalizace hotovostních transakcí.

Účtenková loterie byla zavedena s cílem, aby kupující požadovali od prodejců či poskytovatelů služeb doklad o provedené hotovostní platbě. V roce 2013 se uskutečnily čtyři kola loterie a v každém kole mohl kupující zaslat max. 20 dokladů do loterie. Doklady v každém kole byly slosovány a uděleny peněžní ceny. U kupujících se loterie setkala s velkým zájmem. Celkem bylo do čtyř kol zasláno více než 500 tis. obálek s více než 10 mil. doklady.

Litva¹⁵

Podle zákona o dani z příjmů právnických osob musí podnikatel vést takové účetní záznamy, aby poskytovaly dostatečnou informaci pro následný výpočet daně z příjmu. Povinnost vést účetnictví a uchovávat účetní doklady stanovuje zákon o účetnictví. Zákon o DPH zase nařizuje, aby daňové subjekty vedly své záznamy v souladu s procedurami danými tímto zákonem a takovým způsobem, aby z nich bylo možné určit výši daňové povinnosti. Zákon o DPH stanovuje povinnost vést evidenci faktur (daňových dokladů), a to jak přijatých, tak vystavených. Podle zákona o správě daní a poplatků se daňová přiznání podávají písemně, nebo v některých případech elektronicky. Pro účely daňové správy a také z důvodu snížení rizika daňových úniků jsou data z daňových přiznání a účetní doklady uchovávány v elektronické formě v databázi správce daně.

V Litvě je povinnost použití registračních pokladen zavedena od roku 2002 nařízením vlády č. 1283 ze srpna 2002 o zavedení a používání registračních pokladen (*Del kasos aparatu*

¹⁵ Seimas of the Republic of Lithuania, Parliamentary Research Department, , Informace poskytnuty v rámci Evropského centra pro parlamentní výzkum a dokumentaci

diegimo ir naudojimo tvarkos patvirtinimo)¹⁶, které bylo následně novelizováno v roce 2005. Podle tohoto nařízení povinnost využívat registrační pokladny mají všechny právnické osoby, které prodávají zboží nebo poskytují služby osobám, které za toto zboží či služby platí v hotovosti a/nebo platební kartou, nebo právnické osoby, které nakupují zboží a platí za toto zboží v hotovosti.¹⁷ Toto nařízení stanoví, v jakých případech není vyžadováno použití registračních pokladen a dostačuje vydání účetního dokladu.¹⁸

V současnosti probíhá projekt implementace tzv. systému inteligentní daňové správy (*Išmaniosios mokesčių administravimo informacinės sistemos, i.MAS*)¹⁹. Jeho cílem je snížit administrativní zátěž daňových poplatníků zavedením chytrých online služeb daňové správy a vedení účetnictví. Systém i.MAS se skládá ze 7 podsystémů: e-faktury, e-nákladní listy, chytrý systém registračních pokladní, online účetní systém, systém jednotných účetních datových souborů, systém pro analýzu, modelování, řízení rizik a chytrý audit. K přijetí příslušné legislativy a implementaci projektu by mělo postupně dojít v průběhu roku 2016.

Maďarsko²⁰

Používání elektronických registračních pokladen je v Maďarsku povinné. V říjnu 2012 rozhodla maďarská vláda o připojení registračních pokladen do online systému *Národní daňové a celní správy*. Maďarský systém bývá také označován jako hybridní. Jedná se o registrační pokladny, které jsou online připojeny na daňovou správu. Zavádění online elektronických registračních pokladen probíhalo v několika fázích a mělo dvojí cíl: vytvoření přímého spojení mezi registrační pokladnou a daňovým úřadem a omezení manipulací s daty, jelikož data zaznamenaná elektronickou evidencí není možné smazat nebo měnit. Právní úprava povinnosti elektronické evidence tržeb je dána vyhláškami ministerstva národního hospodářství.²¹ Povinnost elektronické evidence tržeb mají:

- Lékárny
- Daňové subjekty, obchody a mobilní obchody, které provozují maloobchodní činnost (s výjimkou maloobchodního prodeje ve stáncích a na trzích), služby v oblasti pohostinství, ubytovací služby, služby v oblasti pronájmů a leasingu, IT služby,

¹⁶ Nařízení vlády č. 1283 ze srpna 2002 o zavedení a používání registračních pokladen, dostupné v litevštině na: http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_l?p_id=176811

¹⁷ Bartošková, P., Pohl, M., Registrační pokladny ve vybraných zemích EU, Parlamentní institut, č. 2268, červen 2013

¹⁸ State Tax Inspectorate Under the Ministry of Finance of the republic of Lithuania, Tax Procedures at the State Tax Inspectorate, Information for New Taxpayers, 2011, dostupné na <http://www.vmi.lt/cms/documents/10174/8243165/TAX+PROCEDURES+AT+THE+STATE+TAX+INSPECTORATE.pdf/d4f3206b-b56f-46d7-b0b2-777fabf3005a>

¹⁹ Nařízení k i.MAS je k dispozici v litevštině na:

<http://www.vmi.lt/cms/documents/10162/8883669/iMAS+nuostatai/483b5e45-7b38-4d79-8783-d8f44fd2680d>

²⁰ Office of the National Assembly, Directorate of Cultural Affairs, Information Service for MPS, Hungary, Informace poskytnuty v rámci Evropského centra pro parlamentní výzkum a dokumentaci

²¹ Jedná se o Vyhlášku č. 48/2013 o technických požadavcích na registrační pokladny, vyhlášku č. 50/2013 a 74/2013.

osobní služby a opravárenské služby v domácnosti (výjimky se týkají např. výkupu lahví, prodejů pozemků, produkci vína, služby cestovních kanceláří ad.)

- Daňové subjekty, které provozují velkoobchodní činnost s ohledem na jejich maloobchodní tržby

Maďarský systém elektronické evidence tržeb je založen na evidenci prostřednictvím mobilní sítě (pomocí speciálních SIM karet). Elektronické registrační pokladny jsou vybaveny novou součástí tzv. fiskální kontrolní jednotkou (*Tax Control Module, TCM*), která slouží jednak jako úložiště dat a také jako komunikační jednotka, která pomocí speciální SIM karty zabezpečuje propojení mezi pokladnou a serverem daňového úřadu. Pokladna je také vybavena GSM jednotkou, která monitoruje polohu.²² Provoz systému vyžaduje připojení k telekomunikačním službám, tedy využívání služeb některého z poskytovatelů.

Server daňového úřadu se ve stanovených intervalech spojuje s pokladnou, čímž proběhne hlášení šifrovaných údajů. Tato hlášení spravuje daňová správa. Ta si může data také kdykoliv vyžádat a nařídit jejich okamžitý report.

Daňový poplatník (podnikatel) může v případě, že mobilní síť je permanentně nedostupná, požádat o osvobození od online evidence tržeb na rok. Tato lhůta může být prodloužena v případě, že mobilní síť pořád není k dispozici. Povinnost používat elektronickou registrační pokladnu mu však nadále přísluší. V tomto případě musí uchovávat data na CD nebo DVD (nebo jiném nepřepisovatelném nosiči dat) a posílat je daňovému úřadu. V případě výpadku elektřiny nebo jiných situacích způsobených vyšší mocí (např. krádež nebo výpadek pokladny) je povinnost vydávat účtenku z elektronické registrační pokladny prominuta.

Polsko²³

Polsko zavedlo povinnost používání registračních pokladen v roce 2004 zákonem o dani ze zboží a služeb²⁴ (*Ustawa o podatku od towarow i uslug*).²⁵ Povinnost a podmínky používání registračních pokladen upravuje čl. 111 (*Kasy rejestrujace*). Podle tohoto ustanovení jsou daňoví poplatníci, kteří prodávají zboží fyzickým osobám, které neuskutečňují hospodářskou činnost, jakož i fyzickým osobám, které uskutečňují hospodářskou zemědělskou činnost (platí paušální daně), povinni vést záznamy o tržbách a výši daně prostřednictvím registračních pokladen. Musí zaregistrovat každou tržbu, vytisknout účtenku a předat ji zákazníkovi. Jejich povinností je také dbát na funkčnost pokladny, vést pokladní knihu a v případě žádosti, zpřístupnit pokladnu ke kontrole odpovědným orgánům. Pokud z důvodu, které daňový poplatník nemůže ovlivnit, nedojde k registraci tržby, musí být pro evidenci použita rezervní pokladna.

²² Ministerstvo financí, Analýza evidence tržeb elektronickými prostředky, leden 2015, dostupné na: http://dev.aschk.cz/sites/default/files/analiza_evidence_trzeb.pdf

²³ Sejm Bureau of Research, Poland, Informace poskytnuty v rámci Evropského centra pro parlamentní výzkum a dokumentaci

²⁴ Zákon o DPH

²⁵ V polštině dostupné na <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20111771054>

Při zavádění registrační pokladny je podnikatel povinen oznámit písemně finančnímu úřadu počet registračních pokladen, které plánuje instalovat, aby mu bylo možné nahradit výši nákladu na jejich pořízení. Následně musí autorizovaný servisní technik provést tzv. fiskalizaci, co představuje faktické spuštění fiskální jednotky s fiskální pamětí. Do sedmi dnů od fiskalizace je poplatník povinen oznámit tuto skutečnost finančnímu úřadu a požádat o jedinečné daňové registrační číslo.

Ministr financí může, prostřednictvím nařízení, udělit dočasnou výjimku z této povinnosti. Podle vyhlášky ministra financí o výjimkách z povinnosti používat registrační pokladny (*Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 listopada 2014 r. w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji przy zastosowaniu kas rejestrujących*)²⁶ se do konce roku 2016 povinnost evidence tržeb registrační pokladnou nevztahuje na daňové poplatníky s obratem tržeb, nižším než 20 000 PLN za předchozí rok. Vyhláška rovněž uvádí činnosti, na které se povinnost vést evidenci tržeb pomocí registračních pokladen nevztahuje. Jedná se např. o odpadové, dopravní, vzdělávací, telekomunikační, notářské a finanční služby a také o prodej LPG, rádií, telekomunikačního zařízení, fotografického vybavení, drahých kovů, CD a DVD koncovým zákazníkům.

Způsob a podmínky používání, servisu a technických kontrol registračních pokladen upravuje vyhláška ministra financí o registračních pokladnách (*Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 14 marca 2013 r. w sprawie kas rejestrujących*).²⁷ Podle vyhlášky ministra hospodářství o kritériích, které musí registrační pokladny splňovat (*Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 27 sierpnia 2013 r. w sprawie kryteriów i warunków technicznych, którym muszą odpowiadać kasy rejestrujące*)²⁸ se za registrační pokladnu považuje jak samostatné zařízení, tak systém pro evidenci tržeb (např. elektronické registrační pokladny, prodejní terminály ad.). Povinnými součásti registrační pokladny jsou: fiskální jednotka (fiskální modul) a fiskální paměť, tiskárna, dva displeje, ze kterých jeden musí poskytovat snadno čitelné údaje o výši platby pro zákazníka a hodiny s uvedením času a data.

Rakousko²⁹

Povinnost uchovávat záznamy tržeb pro daňové účely je upravena všeobecným daňovým zákoníkem (*Bundesabgabeordnung, BAO*) a ministerskou vyhláškou o obratu v hotovosti (*Barbewegungs-VO, BGBl II Nr. 441/2006*). Připravuje se také ministerská vyhláška o bezpečnosti registračních pokladen proti zneužití.

Od 1. ledna 2016 začne platit nová legislativa (*Steuerreformgesetz 2015/2016, StRefG*)³⁰, která mění všeobecný daňový zákoník (*BAO*). Každá osoba (fyzická i právnická), která má

²⁶ V polštině dostupné na <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20140001544>

²⁷ V polštině dostupné na <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20130000363>

²⁸ V polštině dostupné na <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20130001076>

²⁹ Parliament, Republic of Austria, Informace poskytnuty v rámci Evropského centra pro parlamentní výzkum a dokumentaci

³⁰ Steuerreformgesetz 2015/2016, dostupné na

https://www.ris.bka.gv.at/Dokumente/RegV/REGV_COO_2026_100_2_1104732/REGV_COO_2026_100_2_1104732.html

povinnost vést účetnictví, nebo která vede účetnictví dobrovolně, bude mít povinnost zaznamenávat všechny příchozí i odchozí platby v hotovosti jednotlivě, v časové souslednosti a denně. Ostatní, kteří mají příjem z podnikání, musí také zaznamenávat tržby v hotovosti jednotlivě.

Od ledna 2016 budou muset podnikatelé, kteří mají obrat vyšší než 15 tisíc eur ročně a jejich obrat tržeb (plateb v hotovosti, kreditními a debetními kartami, šeky nebo dalšími poukázkami) přesahuje 7,5 tisíc eur ročně, tyto tržby evidovat pomocí elektronické registrační pokladny anebo jiným elektronickým zařízením (§131b BAO). Jedná se však pouze o offline záznam, který není přímo napojen na finanční úřady. Povinnost se týká také vydávání účtenky a její převzetí a uchování zákazníkem až do opuštění obchodních prostor.

Zařízení pro evidenci tržeb musí splňovat zákonné požadavky týkající se zabezpečení proti zneužití (např. pokročilý elektronický podpis). Společně s tímto systémem bude zavedena rovněž povinnost vydat potvrzení (účtenku) o zaplacení, a to v případě platby v hotovosti (kreditní nebo debetní kartou, šekem apod.) Zaznamenaná data budou využita podobně jako jiné údaje daňového poplatníka, a to především k účelům daňové kontroly.

Rumunsko³¹

V roce 2014 schválila rumunská vláda mimořádný předpis³² týkající se povinnosti hospodářských subjektů používat elektronické registrační pokladny. Toto opatření je zaměřeno na zlepšení podmínek spravedlivé hospodářské soutěže, zlepšení dohledu a snížení daňových úniků v oblasti maloobchodu a služeb. Nově tak podnikatelé, kteří mají tržby v hotovosti (platební kartou), musí používat elektronické registrační pokladny s elektronickou pamětí (deníkem) a jejich pomocí vydávat daňové doklady – účtenky. Předpis rovněž obsahuje podrobný popis technických a funkčních podmínek, které musí elektronická registrační pokladna splňovat. Elektronické registrační pokladny musí získat souhlas státní instituce, která vznikne nařízením Ministerstva Informatiky (*Information Society Ministry*).³³

Národní agentura pro fiskální správu (*National Agency for Fiscal Administration, NAFA*) má za úkol připravit vznik Národního registru elektronické evidence tržeb (*National register of evidence of the electronic cash registers*) a implementaci procedur hodnocení a dohledu fungování elektronické evidence tržeb jako opatření pro boj s daňovými úniky. Podnikatelé jsou povinni zabezpečit vzdálený přístup registračních pokladen do systému NAFA, tak aby byly schopni dodat úřadu fiskální data.

Systém elektronických registračních pokladen bude implementován postupně. V průběhu roku a půl tak mají povinné subjekty nahradit registrační pokladny s papírovou evidencí elektronickými pokladnami s elektronickou evidencí tržeb (elektronickým deníkem) a připojit

³¹ Department of Parliamentary Studies and EU Policies, Parliament of Romania, Chamber of Deputies, Informace poskytnuty v rámci Evropského centra pro parlamentní výzkum a dokumentaci

³² Emergency Ordinance no. 91/23.12.2014 amending and completing the O.U.G. nr. 28/1999, regarding the obligation of the economic operators to use electronic cash registers

³³ Amendments regarding legislation on cash registers, Tax and Legal Alert, PwC Romania, http://www.pwc.ro/en/tax-online/tax-and-legal-alerts/assets/2015/tax_and_legal_alert_no.1_pwc.pdf

je k monitorovacímu systému, pomocí něhož budou data přenášeny do Národní agentury pro fiskální správu (*National Agency for Fiscal Administration, NAFA*). Implementace systému proběhne ve třech fázích a konkrétní postup bude stanoven NAFA. Velcí podnikatelé mají povinnost připojit se k systému od 1. dubna 2016, střední od 1. července a malí od 1. listopadu 2016.

Slovensko³⁴

Obecně je povinnost uchovávat záznamy o tržbách stanovena zákonem o účetnictví³⁵. Povinnost používání, podmínky užívání, požadavky na registrační pokladny a evidenci záznamů o tržbách upravuje na Slovensku *zákon o používání elektronické registrační pokladny*³⁶. Zákon o používání elektronické registrační pokladny (dále jen ERP) také upravuje postavení a činnost servisní organizace související s používáním ERP a jednání o certifikaci ERP. Po zaevidování tržby je podnikatel povinen vydat kupujícímu pokladní doklad (účtenku).

Povinnost evidence tržeb se vztahuje na fyzickou nebo právnickou osobu, která na základě oprávnění k podnikání prodává zboží nebo poskytuje vybrané služby³⁷ a také na podnikatele se sídlem mimo území Slovenské republiky, pokud prodávají zboží nebo poskytují služby na jejím území.³⁸ V současnosti jsou Slovensku povoleny dva různé systémy evidence tržeb.

³⁴ Parlamentný inštitút, Národná rada Slovenskej republiky, Informácie poskytnuté v rámci Evropského centra pro parlamentní výzkum a dokumentaci

³⁵ Zákon č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve

³⁶ Zákon č. 289/2008 Z.z., o používaní registračnej pokladnice a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb., o správe daní a poplatkov a o zmenách v systéme územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov

³⁷ Zákon č. 289/2008 v prílohe presne stanovuje, o ktoré služby sa jedná.

³⁸ „(1) Podnikateľ je povinný evidovať tržbu v elektronickej registračnej pokladnici alebo vo virtuálnej registračnej pokladnici bez zbytočného odkladu po jej prijatí; túto povinnosť nemá podnikateľ, ktorý je v likvidácii alebo na ktorého bol vyhlásený konkurz, okrem podnikateľa, ktorý pokračuje v prevádzkovaní podniku po vyhlásení konkurzu.

(2) Povinnosť evidovať tržbu podľa odseku 1 sa nevzťahuje na

a) predaj

1. cenín, cestovných lístkov mestskej hromadnej dopravy, telefónnych kariet, dennej tlače a periodickej tlače,

2. mincí z drahých kovov, pamätných bankoviek, pamätných mincí, zberateľských mincí, hárkov bankoviek a súborov obehových mincí, ako aj bankoviek a mincí, ktoré boli stiahnuté z peňažného obehu a stratili status zákonného platidla po uplynutí obdobia určeného na ich výmenu, v Národnej banke Slovenska, 5) v bankách, 6) v pobočkách zahraničných bánk 7) a na numizmatických burzách,

3. poštových cenín na filatelistických burzách,

4. tovaru prostredníctvom predajných automatov,

5. tovaru na dobierku,

6. doplnkového tovaru súvisiaceho s poskytovaním poštových služieb,

7. tovaru súvisiaceho s poskytovaním doplnkových služieb vo vozidlách železničnej dopravy a autobusovej dopravy, v leteckej doprave a vodnej doprave,

8. tovaru občanmi s ťažkým zdravotným postihnutím, 8)

9. živých zvierat okrem akvarijných rybičiek, exotického vtáctva, exotických zvierat, hadov, škrečkov, morčiat a iných hlodavcov,

10. tovaru predávaného vo vysokohorských zariadeniach, ktoré sú bez napojenia na cestnú sieť a verejnú rozvodnú sieť elektrickej energie,

Systém elektronických registračních pokladni nezabezpečuje online zasílání údajů správci daně. Jedná se pouze o offline evidenci. Do budoucna se však plánuje také online propojení těchto pokladen na finanční správu. Podmínky online propojení upravuje vyhláška³⁹ *Ministerstva financí SR*.

Systém virtuální registrační pokladny je již dnes online propojen s finanční správou. Jedná se o aplikaci finanční správy. Podnikatel před ukončením prodeje pošle údaje na server finanční správy, odkud následně obdrží jedinečný kód. Podnikatel dokončí prodej vytisknutím účtenky s jedinečným kódem a předáním jej zákazníkovi. Virtuální registrační pokladny mohou v současnosti používat pouze podnikatelé, kterým povinnost používat registrační pokladnu pro evidenci tržeb vznikla po 1. lednu 2015. Od ledna 2016 budou moci tento systém používat také ostatní podnikatelé. Jediným omezením je tak počet transakcí uskutečněných za daný měsíc, který nesmí překročit 1 000 pokladních dokladů.

Používání online systému virtuální registrační pokladny není pro podnikatele povinností, pouze možností. V případě, že se provozovna nachází v místě, které např. není pokryto internetovým signálem, používá podnikatel k evidenci tržeb offline elektronickou registrační pokladnu. V případě, že dojde k přerušení provozu pokladny (např. z důvodu její poruchy, výpadku elektřiny, výpadku internetového připojení ad., které jsou uvedené v zákoně), vystaví podnikatel náhradní doklad, ručně vypsany paragon.⁴⁰ Od povinnosti používat online nebo

*11. tovaru vyrobeného v rámci praktického vyučování žiakov,
b) služby poskytované*

1. občanmi s ťažkým zdravotným postihnutím, 8)

2. vo vysokohorských zariadeniach, ktoré sú bez napojenia na cestnú sieť a verejnú rozvodnú sieť elektrickej energie,

3. v rámci praktického vyučování žiakov,

4. prostredníctvom predajných automatov“

Zákon č. 289/2008 Z.z., o používání registrační pokladnice

³⁹ Vyhláška Ministerstva financí SR č. 379/2014 Z.z., ktorou sa ustanovujú podmienky on-line pripojenia elektronickej registračnej pokladnice s informačnými systémami finančnej správy

⁴⁰ §10 „(1) Ak podnikateľ nemôže použiť elektronickej registračnej pokladnice pre závažný dôvod, ktorý vznikol bez jeho zavinenia, okrem výpadku elektrického napájania alebo internetového pripojenia, je povinný túto skutočnosť bez zbytočného odkladu nahlásiť servisnej organizácii, pričom dôvod, dátum a čas akéhokoľvek prerušenia prevádzky elektronickej registračnej pokladnice je podnikateľ povinný bez zbytočného odkladu zaznamenať do knihy elektronickej registračnej pokladnice. Okrem údajov uvedených v prvej vete je podnikateľ povinný zaznamenať do knihy elektronickej registračnej pokladnice aj dátum a čas nahlásenia poruchy elektronickej registračnej pokladnice servisnej organizácii a v prípade odovzdania elektronickej registračnej pokladnice servisnej organizácii do opravy aj dátum a čas tohto odovzdania; tento záznam potvrdí servisná organizácia, ktorej bola porucha elektronickej registračnej pokladnice nahlásená alebo ktorá elektronickej registračnej pokladnici prevzala do opravy, odtlačkom pečiatky, ak ju servisná organizácia má vyhotovenú, a podpisom fyzickej osoby, ktorá elektronickej registračnej pokladnici prevzala do opravy, s uvedením jej mena a priezviska.“

„(4) Počas prerušenia prevádzky elektronickej registračnej pokladnice je podnikateľ povinný vyhotovovať paragon. Paragon podnikateľ vyhotovuje v dvoch vyhotoveniach, pričom originál paragonu bez zbytočného odkladu po prijatí platby alebo vrátení platby za vrátený tovar alebo poskytnutú službu pri jej reklamácii odovzdá kupujúcemu a kópiu si ponecháva. Paragóny sa číslujú vzostupne bez prerušenia a obsahujú údaje uvedené v § 8 ods. 1 písm. a) až c) a e) až o), pričom ako daňový kód elektronickej registračnej pokladnice podnikateľ uvedie daňový kód elektronickej registračnej pokladnice, ktorej prevádzka je prerušená. Kópie paragonov sú podkladom na vyhotovenie dennej uzávierky.“

offline registrační pokladnu jsou osvobozeni podnikatelé, kteří mají stálé prodejní místo ve vysokohorských oblastech bez trvalého napájení elektřinou.

Ochrana údajů zasílaných online pokladnami je zabezpečena výhradní znalostí vstupních údajů do online systému virtuální registrační pokladny pouze daným podnikatelem, údaje jsou zasílány zabezpečeným protokolem https. Přístup k údajům mají pouze určené osoby z finanční správy. Údaje získané z online nebo také offline záznamů o evidenci tržeb, jsou dále používány při daňových kontrolách. Kontrolu plnění zákona o elektronických registračních pokladnách zabezpečuje daňový úřad, celní úřad, finanční ředitelství anebo Kriminální úřad finanční správy. V případě porušení zákona může daňový nebo celní úřad uvalit sankci. Výše sankce se odvíjí od druhu porušení povinnosti (správního deliktu).

Slovinsko

Povinnost používat registrační pokladny byla zavedena ve Slovinsku a to nařízením o minimálních technických a jiných podmínkách provozu subjektů, které vykonávají obchodní činnost a o podmínkách prodeje zboží mimo provozovnu (*Pravilnik o minimalnih tehničnih in drugih pogojih, ki se nanašajo na prodajne objekte za opravljane trgovinske dejavnosti, in pogojih za prodajo blaga zunaj prodajaln*)⁴¹. Toto nařízení stanovilo minimální technické podmínky, které musí být splněny v každé provozovně. Nařízení však bylo zrušeno přijetím zákona o živnostenském podnikání (*Zakon o trgovini*) z roku 2008.⁴²

V únoru 2015 oznámila slovinská vláda rozhodnutí přistoupit k zavedení povinnosti elektronické evidence tržeb. Důvodem je především snaha o boj s šedou ekonomikou, zlepšení kontrol a dohledu, zabránění daňovým únikům, zavedení rovných podmínek a zlepšení spravedlivé hospodářské soutěže. Zlepšit by se měl rovněž výběr daní, a to podle odhadů ministerstva financí o 50 a 100 mil eur ročně.⁴³

Povinnost elektronické evidence tržeb je stanovena novým zákonem o ověřování daňových dokladů (*Zakon o davčnem potrjevanju računov, ZDavPR*)⁴⁴. Podnikatel tak bude mít nově povinnost při platbě v hotovosti vydávat daňové doklady (úctenky) pomocí certifikované registrační pokladny. Systém certifikovaných registračních pokladen musí být online (prostřednictvím internetu) propojen s informačním systémem finanční správy. Každá

(5) *Údaje z vyhotovených paragónov je podnikateľ povinný zaevidovať v elektronickej registračnej pokladnici, ktorej prevádzka bola prerušená, najneskôr do desiatich kalendárnych dní po uplynutí mesiaca, v ktorom bola prevádzka elektronickej registračnej pokladnice obnovená.*

„(7) *Ak dôjde k poruche koncového zariadenia je podnikateľ povinný obnoviť prevádzku tohto zariadenia do 48 hodín od vzniku poruchy.*“

⁴¹ Ve slovinském znění dostupné z: <http://www.uradni-list.si/1/content?id=66361>

⁴² Bartošková, P., Pohl, M., Registrační pokladny ve vybraných zemích EU, Parlamentní institut, č. 2268, červen 2013

⁴³

http://www.vlada.si/en/media_room/government_press_releases/press_release/article/the_government_approves_the_action_plan_to_introduce_certified_cash_registers_in_slovenia_51110/

⁴⁴ Zakon o davčnem potrjevanju računov, ZDavPR, dostupný ve slovinštině na <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO7195>

transakce v hotovosti tak bude ihned automaticky reportována na finanční správu, online ověřena a vybavena jedinečným identifikačním kódem. Implementace systému se předpokládá od 1. ledna 2016.⁴⁵

Švédsko⁴⁶

Švédsko zavedlo povinnou evidenci tržeb v roce 2010 zákonem o registračních pokladnách (*Lag (2007:592) om kassaregister m. m.*)⁴⁷. Cílem tohoto zákona byla především ochrana spravedlivé hospodářské soutěže a zvýšení legitimacy daňového systému prostřednictvím zavedení systému, který omezí daňové úniky. Zavedení registračních pokladem mířilo především na malé společnosti s denními hotovostními transakcemi a konečnými zákazníky.

Podnikatelé, kteří prodávají zboží nebo služby za hotovost (platební kartou), musí tyto tržby evidovat a reportovat daňovému úřadu (*Skatteverket*) prostřednictvím certifikované registrační pokladny. Povinností podnikatele je také vydat zákazníkovi účtenku. Zákon se nevztahuje na platby faktur (hotovostní nebo platební kartou). Faktura musí oproti účtence obsahovat dodatečné informace dané zákonem o účetnictví (*Bokföringslag, 199:1078*)⁴⁸.

Zákon se nevztahuje na osoby, které prodávají pouze nepatrné množství zboží nebo služeb v hotovosti, jsou osvobozeni od daně podle zákona o dani z příjmu a také na osoby, které prodávají zboží a služby, kterých prodej je upraven jiným zákonem např. provoz taxislužby, prodej prostřednictvím smluv uzavřených na dálku nebo domovní prodej, prodej prostřednictvím automatu apod. K výjimce ze zákona se také mohou přihlásit podniky, které jsou nějakým jiným způsobem schopny poskytnout daňovému úřadu (*Skatteverket*) relevantní dokumentaci týkající se hotovostních tržeb. Primárně je tato výjimka mířena na velké společnosti, které disponují dobrými interními kontrolními mechanismy.

Registrační pokladnou se rozumí pokladna, terminál nebo jiný systém sloužící k registraci tržeb v hotovosti (platební kartou), s kontrolní páskou a pamětí. Skládá se ze dvou částí: pokladny s prohlášením výrobce a speciální kontrolní jednotky („černá skříňka“) připojené k pokladně, která zaznamenává uskutečněné transakce. Přístup k informacím z „černé skříňky“ mají pouze zaměstnanci daňového úřadu (*Skatteverket*). Pořizovací náklady na registrační pokladny nesou podniky, přičemž se jedná o přibližně 15 tisíc SEK (cca 1 785 eur).

Za funkčnost pokladny je zodpovědný podnikatel, tedy si např. musí zajistit přívod elektřiny. V případě neočekávaných výpadků elektřiny při venkovním prodeji, může pokračovat

⁴⁵

http://www.vlada.si/en/media_room/government_press_releases/press_release/article/certified_cash_registers_to_reduce_unreported_taxes_52901/

⁴⁶ Research Service, Sveriges Riksdag, Informace poskytnuty v rámci Evropského centra pro parlamentní výzkum a dokumentaci

⁴⁷ Lag (2007:592) om kassaregister m.m., dostupné ve švédštině na http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Lag-2007592-om-kassaregiste_sfs-2007-592/

⁴⁸ Bokföringslag (1999: 1078), dostupné ve švédštině na http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Bokforingslag-19991078_sfs-1999-1078/

v prodeji i bez registrační pokladny. Podnikatel je však zodpovědný za pořízení takového zařízení (registrační pokladny), které by vydrželo případné nepříznivé povětrnostní podmínky apod.

Dohledem nad plněním zákona je pověřen daňový úřad (*Skatteverket*). Inspekce se provádí bez předchozího oznámení. V případě porušení tohoto zákona, může být podnikům uvalena pokuta do výšky 10 tisíc SEK (cca 1 190 eur). V případě opětovného porušení v průběhu jednoho roku, činí pokuta 20 tisíc SEK (23 800 eur).

*Evaluace zavedení registračních pokladen Švédským daňovým úřadem*⁴⁹

Podle analýzy daňového úřadu (*Skatteverket*) působilo v říjnu 2012 ve Švédsku 74 tisíc společností s certifikovanou registrační pokladnou.⁵⁰ Téměř 5 tisíc společností získalo výjimku z této povinnosti.

V průběhu prvních tří let účinnosti zákona provedl daňový úřad 80 tisíc kontrol⁵¹, 22 tisíc inspekcí⁵² a téměř 900 auditů. Počet pokut se mezi lety 2010 až 2012 zvedl z 500 na 2900 v roce 2012. Zpočátku se jednalo především o pokuty za chybějící registrační pokladny, později o nedostatky při jejich používání resp. nepoužívání (neexistence všech plateb).

Daňový úřad ve své analýze použil tři různé metody výpočtu dopadů zavedení registračních pokladen na daňové úniky. Analýza daňových údajů před a po zavedení registračních pokladen ukázala, průměrný nárůst příjmů firem asi o 5 % u všech společností, měsíc poté co oznámili registraci pokladny. To představuje navýšení daňových příjmů (na dani z příjmu a DPH) státu o cca 3 mld. SEK ročně. Hodnocení založené na komparaci výsledků auditů, které daňový úřad provedl v rozmezí let 2008 až 2012, zase ukázalo, že po zavedení registračních pokladen došlo u auditů vykonaných v období po zavedení registračních pokladen ke snížení návrhů na opravu v průměru o 17 %. Poslední hodnocení vychází z průzkumu, který byl proveden mezi firmami, zástupci relevantních oborových organizací a také zaměstnanci daňového úřadu. Podle poloviny firem nová úprava ztížila daňové úniky a tři čtvrtiny si myslí, že ulehčila kontrolní práci daňovému úřadu. Zavedení registračních pokladen mělo podle průzkumu vliv také např. na zlepšení konkurenčního prostředí.

⁴⁹ Skattverket, Requirements of cash registers, Impac evaluation, English Summary of the Swedish Tax, Agency Report 2013:2, dostupné na https://www.skatteverket.se/download/18.46ae6b26141980f1e2d11b2/1382084687220/Summary+of+Report+2013_2+The+Requirement+of+Cash+Registers.+An+impact+evaluation.pdf

⁵⁰ Ze 79 % procent se jedná o malé podnikatele do 9 zaměstnanců. Téměř 40 % tvoří restaurace a kadeřnictví.

⁵¹ Úkolem kontrol (dohledu) je ujistit se, že ti co mají ze zákona povinnost mít registrační pokladnu, ji skutečně mají, a to v zákonem stanovených požadavcích.

⁵² Inspekce se zaměřují na kontrolu dodržování povinnosti evidence všech tržeb a také povinnosti vydávat účtenky.

Zdroje:

Bartošková, P., Pohl, M., Registrační pokladny ve vybraných zemích EU, Parlamentní institut, červen 2013, č. 2268

Palán, J., Zavedení fiskálních pokladen „druhé generace“ v Chorvatsku. Parlamentní institut, leden 2014, č. 2334

Palán, J., Chorvatsko – evidence tržeb, daňové výnosy DPH a daně z příjmu, počet živnostníků, Parlamentní institut, březen 2015, č. 2630

Syllová, J., Ústavní náležitosti prováděcí normotvorby (judikatura a doktrína), srpen 2015, č. 2732